

Rektorer reflekterar via konferens på nätet

Rektorsjobbet blir allt mer komplext. Rektor ska leda förändringsarbete på sin skola och vara duktig på personalfrågor. För att klara av vardagsfrågorna och kunna ta sig an framtidsfrågorna behövs "bollplank" i form av kollegor.

Rektorsutbildningen i Göteborg har prövat samverkan via nätet. Dick Aurell, rektorsutbildare, har genomfört en undersökning med ett urval av deltagarna.

”
Om alla sitter med samma problem då blir det roligt...
”

Mitt eget intresse för hur människor inom samma profession kan samverka via ett virtuellt konferenssystem härrör från 80-talet. Då deltog jag för första gången själv i ett sådant konferenssystem. Jag upptäckte ganska snart att det var en metod för samverkan som hade stora fördelar, men också att det fanns hinder. Inga spelregler, som vid mänskliga möten, var utvecklade. Den ömsesidiga ansvarskänslan för systemets funktion fanns inte.

Men ibland skymtade möjligheterna fram – att få tillgång till andras tänkande – att få respons på egna kreativa tankar. Hur ett gemensamt lärande kan uppstå på nätet kom alltmer att intressera mig.

Efter att ha arbetat som rektor under rätt många år har jag nu som utbildningsledare inom Rektorsutbildningen fått möjlighet att medverka till att ett webbaserat konferenssystem byggts upp för de rektorer som deltar i den statliga rektorsutbildningen.

dialog via nätet

Rektorsutbildningen är en befattningsutbildning för skolledare som varit verksamma cirka två år och består av kursveckor och handledningstillfällen. Tanken med det webbaserade konferenssystemet är att öka utbildningseffekten genom ökad kontakt mellan dem som är involverade i utbildningen. Rektorer kan alltså vara i dialog med varandra och med kursledningen. Dokument kan publiceras på nätet och feedback kan ges.

Vid intervjuundersökningen söktes svar på frågorna om erfarenheter av syste-

”*Det blir mer strukturerade samtal eftersom det finns betänketid. Alla får prata till punkt...*”

met hittills, möjligheter till gemensamt – kollaborativt – lärande genom systemet samt framtida användningsområden med avseende på ledarskap.

enkelt och snabbt

Deltagarna i rektorsutbildningen menar det finns flera positiva saker med konfererandet via nätet. Det är ett enkelt sätt att få kontakt med kollegor i gruppen, att man snabbt kan nå ut till flera samt att man inte behöver "besvara" andra eftersom alla själva väljer när de vill gå in i konferenssystemet för att läsa inläggen.

Men många säger också att tiden inte räcker till att delta fullt ut i konfererandet – rektor är "dränkt av vardagen" ständigt upptagen med möten och småbeslut. Någon av deltagarna menade att rektorer med ständiga krav på sig att handla inte ger sig själva tid till reflektion, några sade att de inte har någon tradition att formulera sig i skrift. Flera av de deltagande rektorerna säger att de går in i systemet då och då för att se om det hänt något, det ger en viss spänning i det att man inte vet vem som varit inne sedan sist. Men man gör inget inlägg själv.

Det är intressant att se att rektorerna omedelbart jämför konfererandet på

ar nätet

nätet med det personliga mötet ansikte mot ansikte. Det sistnämnda ses som normen för mänskliga möten. De ser konferensen på nätet som ett komplement till personliga möten – något som gör att debatten kan förlängas från kursveckorna, något som gör att den gemensamma utvecklingsprocessen fortgår även mellan de personliga mötena.

Dock ser vissa rektorer en fördel – jämfört med det personliga mötet – med det långsammare textbaserade mediet. Det tvingar dem till mera eftertanke och större stringens i argumentationen. Dessutom får man möjlighet att fullfölja sina tankar utan att bli avbruten, något som det ibland kan vara problem med vid personliga möten.

gemensamt lärande

Frågan är om ett gemensamt lärande, så kallad Computer Supported Collaborative Learning, kan åstadkommas på nätet. Rektorererna anser att de upplevt stunder av kollaborativt lärande med sina kollegor.

De menar också att för att sådant lärande ska ske så behövs en process som brukar kallas "grounding" – en förhandlingsprocess där man uppnår en gemensam grund för samverkan. Den personliga bekantskapen behövs för att man ska kunna öppna sig, framlägga egna funderingar och problem och ge feedback på andras tänkande.

Vad som krävs för att man ska ta till sig ett arbetssätt som bygger på samverkan via nätet är att man känner att man får utbyte av det, att det ger

Skolledarna Mona Hedin och Olof Olsson i färd med att göra ett inlägg i konferenssystemet, Foto: Dick Aurell

en något värdefullt i ens yrkesroll. Det måste upplevas som väl använd tid.

Rektorererna ser ventilerings av långsiktiga problem som kräver eftertanke som konferenssystemets bästa användningsområde. I framtiden ser man gärna en breddning av systemets möjligheter med till exempel kurser på nätet, bokrecensioner, konferensguide och länkbibliotek, en utveckling mot ett Online Learning Community för rektorer.

egen kompetensutveckling

Kollaborativt lärande på nätet kan innebära livslångt lärande för rektor – ett slags egenstyrd kompetensutveckling som ständigt pågår och blir en del i den dagliga verksamheten.

Det finns möjlighet att bygga upp attraktiva virtuella lärandemiljöer där

”

Större frågor som man vill penetrera under en period är perfekta att ha på nätet. Utvecklingsaker, som hur man ska organisera en skola, kan man få synpunkter på. ”

individens lärande befruktas av andras tänkande och där gemensamma slutsatser kan dras som innebär en gemensam och dokumenterad kompetensuppbyggnad.

DICK AURELL

Rektorsutbildningen Väst

OLC-gruppen, IT-universitetet i Göteborg

e-post: dick.aurell@rut.gu.se

artikel.länkar

Ledarutveckling på nätet – en undersökning om datorstött samarbete för rektorer. En rapport av Dick Aurell: www.ped.gu.se/personal/dick.aurell

Läs också Bosse Andersson artikel "Skolledare stöttar varandra på nätet", DiU 6/2000: www.diu.se/nr6-01/nr6-01.asp?artikel=lopedel

Det konferenssystem som använts är Learnloop, utvecklat vid Gäteborgs universitet: www.learnloop.org